

Det användbara linet

När Carl von Linné skulle ge linet dess latinska namn dög bara superlativ. Artnamnet *usitatissimum* betyder "vanligast, mest använd". Precis hela växten kan nyttiggöras.

Av Anders Nilsson och Johan Jarnestad

Lin odlas i två varianter

OLJELIN (LINOLJA)

Kortare, mer förgrenad, bär fler och mer oljerika frön.

SPÅNADSLIN (TEXTILFIBER)

Långa stjälkar, få förgreningar. Färre blommor och frön.

Linum usitatissimum är det gemensamma namnet för båda varianterna. Fibern spinnas till tråd och vävs till linnetyg som använts i allt från dukar, spetsar, kläder och lakan till segelduk och brandslangar. Oljan används kallpressad eller kokt eller förädlas till exempelvis produkter för byggnadsvård som linoljefärg, fönsterkitt och linoljesåpa.

Andra användningsområden

Mat. Linfröolja är rik på omega-3.

Djurfoder. Rester efter oljepressning är näringsrika.

Strö. Avfall från lin-beredning blir strömaterial på golvet för hästar och kor.

Isolering

Gängtätning på rör

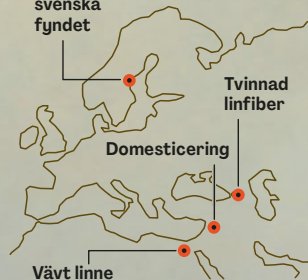
Stråtak. Linhalm läggs övernocken. Det är en utsatt del av taket som byts relativt ofta.

Linets historia

I en grotta i Georgien har arkeologer hittat tvinnad linfiber som är 30 000 år gammal. Arten kan ha domesticerats i bördiga halvmånen för cirka 10 000 år sedan. De äldsta fynden av vävt linne är från Egypten och cirka 5 000 år gamla. I Sverige har lin använts sedan minst 200-talet. Fram till 1800-talet var det den viktigaste textilfibern i Europa.

Äldsta svenska fyndet

Tvinnad linfiber

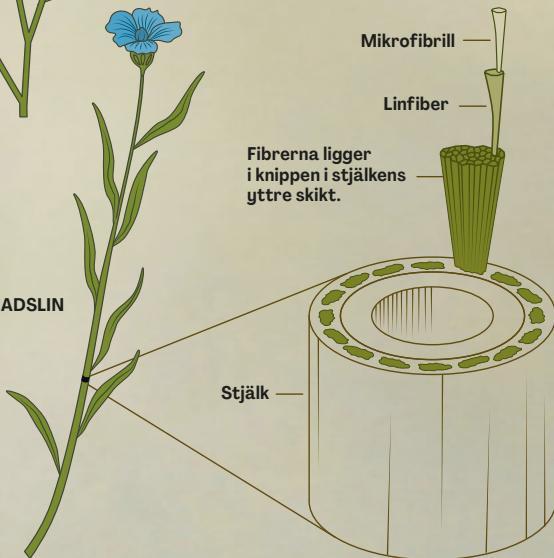
Domesticering

Vävt linne

OLJELIN

SPÅNADSLIN

Linum usitatissimum

Frökapsel

Linfrö

Mikrofibrill

Linfiber

Fiberna ligger i knippen i stjälkens yttre skikt.

Stjälk